

Voor de winterslaap

OJ Frère

Inhoudsopgave

Slip of the tongue.....	4
Natuurlijke orde.....	5
Op 1 dag.....	6
Zeezicht.....	7
Afwas.....	8
Ambities.....	9
Niet meer (een requiem).....	10
Dringend.....	11
Sterrenlucht.....	12
Viering.....	13
Gebeiteld.....	14
Windstil.....	15
Dierenleed.....	16
Strakjes.....	17
Nat.....	18
Vooruit.....	19
Sporen.....	20
Taal en teken.....	21
Hersenspingsels.....	22
Zacht.....	23
Droomvlucht.....	24
Jasje.....	25
Nog wel.....	26
Keuzestress.....	27
Aphorisme 56.....	28
Oogsten.....	29
Twee stappen.....	30
Helemaal.....	31

Muizenissen	32
Als een koe	33
Slapeloos	34
Feest	35
Bijt	36
Vlakke meetkunde	37
Zeelucht	38
Panta rhei	39
Naakte waarheid	40
Expats	41
Loswal	42
Vraag aan de dichter	43
Aphorisme 57	44
Aphorisme 58	45
Fragment	46
Hokjes	47
Aphorisme 59.....	48
Droom van...*	49
Ballonvaart.....	50
Variaties	51
Eik.....	53
Tegenlicht.....	54

* Geschreven bij het Straatjournaal

Slip of the tongue

Woorden uitgesproken
Onherroepelijk gehoord
In tijd van emotie
In bui van onweer

De lucht klaart niet
De tijd tikt niet
Terug

De afgebeten tong
Op een presenteerblaadje
De ingehouden adem
Verstikt

Gisteren
Vijf minuten geleden
Daarstraks
Was...

De grond zakt
Een verdronken kalf
Een ongedempte put

Doodse stilte

Natuurlijke orde

Bovenover, hoger dan beneden
Waar onderlangs schapen blaten

Waar koppen wachten op schaar en mes
Waar schrikdraad het speelveld bewaakt

We zijn verheven in de schepping
Opgestoten boven lamswol

Het staat geschreven
In bloed
Op bladzijden
Omgelagen
in overgeleverd verleden

Alles is gezegd
Alles is gepredikt
Van boven
Door ons

Op 1 dag

Op een dag
valt het kwartje

Op een dag
wordt het duidelijk

Op een dag
snap ik er iets van

Tot die tijd,
tot dat moment
blijft het malen,
blijft de onzekerheid
of het echt wel zo is
Of niet

Maar op een dag...

Zeezicht

Arsenalen waken
Waar molens malen
Het water waakt
in stille schijn

Ramen geven inzicht
in afgenomen dromen
Draken waken
achter dubbel glas

Hij blaast blad
Onder oude bomen
In oude straten
Waar de zeeheld waakt

Afwas

Op het zadel van de ligfiets
roeren boze tongen
In de fruitmand van de kinder-
crèche zwerven keien

Draken loeren
boven de vensterbank
De geur van pasgemaaid gras
treft mijn feestneus

In een verzinkte vuilnisbak
bloeien rozen
De gevel is
aan een verfje toe

Bewoners ruziën
over de afwas
De speeltuin blijft gesloten
tussen tien en negen

Ambities

Ik heb geen ambities
Behalve dat ik
de beste wil zijn
De slimste
De mooiste
De rijkste
De meest succesvolle

Maar helaas blink ik
tot nu toe alleen uit
in bescheidenheid

Niet meer

(een requiem)

Als mijn stem is verstomd
Wil jij dan mijn gedichten
hardop lezen?
Zodat ik toch
nog een beetje

Als mijn beeld is vervaagd
Druk jij dan mijn foto
opnieuw af?
Zodat ik toch
eventjes bij je

Ik beloof je
dat ik zal luisteren
dat ik zal kijken
dat ik samen met jou
onze eindigheid
zal vieren

Ook al kunnen
we elkaar
misschien
niet meer

Dringend

De tijd dringt
We hebben haast
We kunnen niet wachten
Het is kort dag
De tijd dringt
De tijd dringt voor

Sterrenlucht

Nu de dagen korter worden
schuiven we de gordijnen,
bedekken we het uitzicht

Nu de tijd indikt
snijden we plakken
van uren, minuten,
seconden

We ontbijten in stilte
Lunchen zwijgend
En steken het vuur aan
voor het avondmaal

Viering

Vogels kruipen
terug in hun ei,
ritsen de schaal dicht

Een meisje schommelt,
stroomdraden wiegen
in de middagzon

Jij houdt je mond,
verzegelt je lippen
achter de techno-fluit

We baden in weelde
We luisteren in aanbidding
We wachten op wat komen gaat

Het is vol
maar leeg, leeg
is mijn geest

Deuren sluiten
Ogen sluiten
Monden zwijgen
Oren staan gespitst

We omarmen de leegte,
verwelkomen de nieuwe tijd

We kijken en kijken en kijken
Tot de tranen het ons beletten

Gebeiteld

We klitten samen
Lijmen onszelf vast
Werpen de eerste steen
In de vijver

We vegen straatjes
In zeven sloten
van barmhartigheid
van ootmoed

Nu de vos de passie preekt,
kippen hun stokken opheffen
Nu vissen wandelen
naast voorgebakken broden
Lopen wij vol hoop

Samen gaan wij
Samen komen wij
We lopen geen leiders achterna
Alleen onszelf

Windstil

Geschuurd, geplamuurd,
in de glanslak
Zonder een smet
Zonder een rimpel
Tot een snuit
de spiegel doorbreekt

Even lijkt het
of er iets gebeurt
Maar de oppervlaktespanning
blijkt te groot voor verstoring,
voor de adem
van één zeehond

Dierenleed

Grom grom in vlucht
kukuleku
Klap klep wiek wiek
twiettwiet
Blaf woef jank
En snuffel

Aan de lijn
Niet voeren
Hier waak ik
Voor mijn baas
Pas op
Overstekend wild
Ongebonden

De rugstreepad
De korenwolf
Beschermd, onzichtbaar, gelaten
vluchten voor de Kever
Plat gezegd

Strakjes

Strakjes
Breekt de ochtendzon weer door
Valt het licht in brede banen
Strakjes
Krijgt de dag een kleur

Strakjes
Valt de regen uit de lucht
Huilt de hemel warme tranen
Strakjes
Kleuren uren zwart

Maar nog even niet
Nog niet,
nu niet,
nog even niet

Strakjes
Is een nieuw moment
Zwart of wit
Ach, alles went

Nat

Het regent in de straten,
de straten van de stad
Dus als ik nu geen plu opsteek
word ik ontzettend nat

Vooruit

Er is geen boven
of onder
aan tijd

Er is geen voor
of achter
aan uren

Er is geen links
of rechts
aan de dag

Er is geen
verloren moment

Er is alleen maar de morgen
Er is alleen maar het nu
Er is misschien ook nog straks

Vooruit maar
Eventjes dan

Sporen

In de modder laat ik sporen na
Mijn profiel herkenbaar
Mijn pas gezet
Mijn voetstappen vullen, getekend in zwart

In het bermgras trap ik halmen plat
Baan me een weg
Zaai paardenbloemen
Zonder te blazen, mijn passen volstaan

In het weiland jaag ik een haas op
Weg van zijn leger
Ik ben de vijand
Op het slachtveld, verstoken van eer

In het bos tref ik dikke stammen aan
Loop er omheen
Bomen zijn hard
Ik raap een eikel, als klein souvenir

Taal en teken

Taal & teken
geef ik
aan wie wil horen
aan wie wil zien

Ik oogst wind
uit gezaaide storm
pluk vruchten
uit vroegere les

De d's worden t's
De spelling een speling
Woorden verbeeld
tot beeld

De regels zijn geregeld
Het handboek bepaalt
Mij rest slechts
het rangschikken
van de letters

Tot dit

Hersenspingsels

Hoeveel bruggen we ook slaan
Hoe de pont ook vaart
Het water blijft een brede grens
Soms heftig, soms bedaard

Hoeveel smoezen we verzinnen
Hypocriet of heel terecht
We voelen ons te kijk gezet
Als men er iets van zegt

De tegels met hun wijze tekst
Ze hangen aan de muur
Misschien zijn ze heel lief bedoeld
Maar goede raad blijft duur

Zo denk ik op mijn wandeling
Dit komt zo in me op
Pas als ik aan de koffie zit
wordt het rustig in mijn kop

Zacht

Door roeien en ruiten
komt eerst later en later eerst
Onder de korenmaat
is toen sneller dan nu

Bij het licht van de olielamp
slaan de vinken touw
Op de barricades
wappert de vlag van gisteren

Kunstmatige domheid
verzint wetenschap
De oude kennis
licht zijn hoed
Vrede sticht
nieuwe conflicten

De kruik gaat te water
in het zicht van de haven
In mijn aangezicht
blijkt mijn neus geschonden

En in de gindse verten
antwoordt de koekoek zacht

Roekoe, roekoe

Droomvlucht

In droom van vlucht

Zweef ik

Verdwijs ik

Boven

Hoog

Laag

Snel

Langzaam

In scherpe bocht

Tot ik neerstort

Op mijn zachte matras

Op mijn kussen

Onder het warme dekbed

Naast jou

Jasje

In de wind waait mijn jasje
Links, rechts
Voortgestuwd door Beaufort
De richting strak bepaald

In de regen spant mijn plu
Baleinen boven
Bescherming tegen druppels
Verzekering van droog

Mijn laarzen plassen
Mijn voeten stappen
Mijn blik verkent de weg

Nog even, nog even
Loop ik, ga ik
In elementen
In onberekenbaar geweld

Straks sluit de deur
Straks is er koffie
Straks mag het jasje uit

Nog wel

Het is te vroeg
Er is nog tijd
Nog wel

Ik wacht
Kijk uit
Naar later
Maar later
is er niet

De tijd scheidt
De tijd schreit
Later is te vroeg
Te vroeg is nu
Voor altijd nu

Er is nog tijd
Nog even tijd
Nog wel

Keuzestress

Via de poort van de hemel
Via de poort van de hel
ligt er een wereld
Te winnen
Te verliezen

Achter deuren
Achter sleutels
Bewaakt door hond en lens
Wacht een liedje
Wacht een vlam

Er is niets om te verblijden
Er is niets om te vrezen
Nu niet, nooit niet
Maar toch
Wachten we
Kiezen we niet

Liever niet

Aphorisme 56

Naaktslak of slijmjurk
Het blijft een kwestie van kleding

Oogsten

Ik oogst mijn zaailingen
Pluk vruchten van een zondig leven
Schud het laaghangend fruit

De druiven zijn zuur
voor rechtschapenen
Zoet is de smaak van wraak

Ik overzie mijn boomgaard
Ik drijf mijn kudde voort
Ik rijd mijn mest uit

Twee stappen

Twee stappen scheiden ons
Niet ver, ruim een meter
Minder dan de breedte
van het pad

Twee stappen scheiden ons
We zien het, beseffen
de afstand die voor
onze voeten ligt

Er is de ruimte
Er is een kans
Moeten we terug?
We weten het niet

Twee stappen scheiden ons
Dan gaapt de afgrond

Helemaal

Ik heb het
Jij heb het
Hij heb het
Zij heb het
Hen heb het
Door
Onderdoor
Van boven
Van beneden
Door
Heb ik het
Heb jij het
Heb zij het
Heb hij het
Heb hen het
Helemaal
Door

Muizenissen

Als muizen konden vliegen
En piepen in hun vlucht
Dan knaagden ze vast en zeker
zwarte gaten in de lucht

Als poezen het niet konden
Gebonden aan de aard'
Dan waren ze als muizenwacht
Voor ons geen stuiver waard

Maar muizen kunnen niet vliegen
Ze blijven op de grond
Ik zit maar wat te zwetsen
Dus houd ik snel mijn mond

Als een koe

Oude mensen
Van dingen
Gaan voorbij

Kleine dingen
Zijn het
Die doen

Het tuinpad
Hoge bomen
van mijn vader

Zachte heelmeeester
Diepe wonden
Geslagen ten ijs

Is het leven te kort?
Is de kunst lang genoeg?

Het Kapitaal kent
Schuld en boete
Misdad en straf
en
Mannen die vrouwen haten

Slapeloos

Zonder dromen loop ik
Buiten in duister
In stilte van de maan

Vogels zwijgen
De wind ligt
Driemaal klinkt de klok

Jij bent er niet
Ik ben er wel
Dat is het

Voor nu
Voor altijd

Feest

Jouw levenseindefeest
was indrukwekkend
Misschien wel indrukwekkender
in het besef
dat ieder einde,
vooral dit,
een begin is

Het begin
van onsterfelijkheid
Al zul jij dat misschien
niet meemaken

Bijt

De vaart der volkeren
is tot stilstand gekomen
Het stoplicht rood
Haaiantanden gericht
Andere zijde eerst

Op de razende bol
Wijst het bordje
de weg naar het station
Naar de trein die vertrekt
Richting einder

In sporen van Jan en Coen
en zonen van
licht een vrouw de hand
met wat moest zijn
met wat steeds was

We wachten op de hoek
beschouwen de verkeersregelaar
De vreemde eend
in de bijt
van ons leven

Vlakke meetkunde

Jij liep de rechthoekzijden
Ik de hypotenusa
Dus op de hoek kwamen we
elkaar gelukkig weer tegen

Zeelucht

De vis wordt duur betaald
Achter de dijken
Waar wordt geprotesteerd
tegen groene leugens
En dure diesel

Techniek geeft impulsen
De radar speurt
Lichten knipperen af en aan
De kegel
wordt niet meer gestreken

Lege netten rusten
langs de kade
Men boet de gaten
knoopt eindjes
aan elkaar

Op een paal staat
een natte aalscholver
te drogen

Panta rhei

Hoog gras
Neergeslagen
in de najaarsstorm
richt zich op

Overvolle sloten
Dampen leeg,
stromen naar rivieren,
stromen naar zee

Alles groeit
Alles stroomt
Maar toch blijft alles
bij het oude

Naakte waarheid

De klok staat stil
Verstard onder de haan
Onder de punt

De meeuw vliegt over
Tegen de wind in
Boven de zee

Onbewolkt
Onbewogen
In rust

Een slak spoedt zich voort
Over het fietspad
Op de dijk

Expats

Ze komen samen
In vergadering
In conclaaf
In het gras

Ze hebben het hoogste woord
Over ons
Over de wereld
Over de groenvoorziening

Ze praten door elkaar heen
Mannetjes
Vrouwtjes
Kinderen

We weten het
We zien het
We horen het
Dagelijks

Maar we hebben geen idee
Wie ze zijn
Geen flauw idee

Loswal

Gedragen
Gekruid
Gehesen
Opgetild

Kraan
Steekwagen
Lorry
Rug

Aan touw
Ketting
Kabel
Haak

We gaan
Varen
Op reis
Het zeegat uit

Straks

Vraag aan de dichter

Ik moet
Ik ben verplicht
Gedwongen
Kan niet anders

Altijd weer
ledere dag
ledere ochtend
Zonder uitzondering

Men vraagt
Is nieuwsgierig
Hoe het komt
Zoveel

Maar dat is
omdat

Ik moet
Ik verplicht ben
Gedwongen
Niet anders kan

Aphorisme 57

Onze mini-wereld draait
uiteindelijk maar om één bewustzijn

Aphorisme 58

Snelle leugens worden
zelden nog achterhaald,
de waarheid heeft een
trainingsachterstand

Fragment

In het geluid van wroeff
ligt tijlp van vleugels
In mekkeren de piep
In hameren ligt schuren
In knarsen olie in verschiet

Het slakkenhuis kraakt
Aambeeld en stijgijs
vallen onder de hamer
onder de doffe ogen
van wegtikkende seconden

Het is steeds weer hetzelfde
Eender wat er gebeurt
Zon en regen wisselen
uitgestorven stuivers
op de jaarmarkt

We lopen
Stap, stap
In de pas
In de rij
Vermijden sloten

Dus de vogels mekkeren
De schapen fluiten
Een koe kauwt op een bot
En het hondje snuffelt,
doet een plas
In het losloopgebied

Hokjes

De hokjesgeest heerst over ons
Nedergedaald van Olympische hoogten
Verstikt, verstokt met vlaggen

In vrouwen en mannen lonkt glorie
Banen lopen tussen parallelle lijnen
Seconden tikken in tienden voorbij

Aan de meet staat de scheiding
Een trap met cijfers
We tellen slechts tot drie

Aphorisme 59

We zien het zwart in
Maar wit is ook een kleur

Droom van...*

In mijn droom
Kan ik vliegen
Kan ik landen
Kan ik lopen op mijn handen
Kan ik zwemmen in het water
Kan ik zuipen zonder kater
Zijn er liedjes om te kwelen
Is er rijkdom om te delen
Zijn er winters zonder kou
En ook daar hou ik van jou

Ballonvaart

Reclameborden zuchten
onder het gewicht van leugens
Woorden dempen
de bodemloze put

De rede zwijgt
bij gebrek aan weerwoord
Kijkend, starend
naar de navel van Adam

De wind zucht
De hemel huilt
De zon verbrandt
Sneeuw dekt de wereld toe

Steeds weer
Altijd weer
Iedere dag
koesteren we onze illusies

We stijgen op
Als engelen zonder vleugels
Als ballonnen zonder mand

Met introductiekorting

Variaties

Het zijn variaties
Op hetzelfde
Op bijna hetzelfde
Op wat er op lijkt
Wat het bijna is
Maar net niet
Een klein beetje
Gelijkend, maar toch
Het is het niet
Net niet
Het is een imitatie
van het ware
Als het ware
Alleen dan
Een beetje anders
Net iets anders

Eik

Gestut door palen
stond je alleen
Aan de kant
In een pot
Geplant

Gehakt tot spaanders
Lig je nu
Opgestapeld
Tegen de muur
Te drogen

Ertussen
Liggen ringen
Twijgen, takken
Bladeren,
groen en bruin

Eikel
Scheut
Eik
Het duurde even

Je bestemming
is bijna bereikt:
warmte en as
En fijnstof
Veel fijnstof

Tegenlicht

Ik struikel
over stenen van verdriet
Over de randen
van de haat
die uitsteken boven het maaiveld

Ik word doof
van kreten van onmacht
Van de stemmen
die roepen
die gillen in de woestijn

Ik ben blind
door de flits van de foto
Voor het beeld
dat mijn netvlies
niet langer bereikt

Ik kan schreeuwen
Ik kan huilen
Maar niemand hoort het
Niemand ziet het
Ikzelf nog het minst